

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 562

13 Mart 2012

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-4339)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 27.02.2012 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-50441 sayılı yazısı.

Bartın Milletvekili Sayın M. Rıza YALÇINKAYA'nın tarafıma tevcih ettiği 7/4339 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, TKİ Genel Müdürlüğü ve TTK Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**BARTIN MİLLETVEKİLİ SAYIN M. RIZA YALÇINKAYA'NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/4339)**

Soru 1:

Son günlerde havaların hızla soğumasıyla birlikte doğalgazda yaşanmakta olan sıkıntılar gündeme gelmiş, yazılı basında da konuya yönelik bazı açıklamalara yer verilmiştir. Bu açıklamalardan biri de "doğalgazdan elektrik üretimine fren planı" olarak tanımlanmakta ve bu projenin altında "kömürden elektrik üretenlere kömür yatağı bedava" verilecek açıklaması bulunmaktadır. Gazetelerde yer alan bu haberlerde; doğalgaz bağımlılığını azaltmaya yönelik olarak yerli kömüre yeni teşvik verileceği ve kömürden elektrik üretecek olan yatırımcının, kömürü almak için ayrıca bir para ödemeyerek, kuracağı termik santralde yakacağı kömürün temini için 30 yıl süreyle bu kömür yataklarını işletebileceği belirtilmektedir. Yapılan açıklamada devredilen bu sahalardan çıkan kömürün sadece elektrik üretiminde kullanılacağı, varlık satışı yapılmayacağı, varlığın devlette, ruhsatın yatırımcıda olacağı da belirtilmiştir. Yukarıda özetlenen açıklamadan; bu konunun bir anda ortaya çıkmış bir konu olmadığı anlaşılmaktadır. Yukarıda kısaca özetlenen açıklamanız ışığında;

-Türkiye de hangi maden sahalarını termik santral kurulması amacıyla hemen gözden çıkarmayı planlamaktasınız? Kömür sahalarının bu kadar basit bir şekilde termik santral kurulması amacıyla özel sektöre devredilmesi ülke ekonomisine nasıl bir kazanç sağlayacaktır? Özellikle yeraltı madenciliğinde; maliyet unsurunun yüksek olması sebebiyle bu sahaları alan şirketler, kömür çıkartmayı bırakarak kuracakları termik santrali ithal kömürle çalıştıırırlarsa ülke ekonomisinin kazancı ne olacaktır? Bununla ilgili ne düşünülmektedir? Bu sahaların tekrar geri dönüşü nasıl sağlanabilecektir?

Cevap 1:

Maden sahalarının termik santral kurulmasına yönelik olarak gözden çıkarıldığı şeklindeki bir yaklaşım doğru değildir. Bakanlığımca ülkemiz enerji arz güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak yerli kömür kaynağının elektrik üretiminde azami ölçüde kullanılması ve elektrik üretim kompozisyonuna dahil olması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, ruhsatı TKİ Genel Müdürlüğüne ait üretim yapılmayan sahalar termik santral kurma ve üretilen enerjiden pay alma (rödövens) karşılığında ihale ile özel şirketlere verilmektedir. Bu kapsamda; Bolu Göynük kömür sahası, Silopi Harbul asfaltitleri bu yöntemle özel sektöre verilmiştir. Silopi termik santrali 2009 yılında üretime geçmiş olup Göynük termik santrali için çalışmalar devam etmektedir. Adana Tufanbeyli kömür sahası için de aynı yöntemle ihaleye çıkılmış olup ihale süreci devam etmektedir. Ayrıca, TKİ Genel Müdürlüğü İştiraki olan KİAŞ'a ait Eskişehir Mihallıçık kömür sahası da özel sektöre termik santral kurulması amacıyla verilmiş ve Yunus Emre Termik santrali ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Bunun yanı sıra yine Bakanlığım ilgili kuruluşu TTK Genel Müdürlüğünün, 3213 Sayılı Maden Kanununun Ek-1 maddesi uyarınca, taşkömürü sahalarını işletme ve hukuku uhdesinde kalmak şartıyla işletme yetkisi bulunmaktadır. Koklaşabilir özelliği olmayan veya az olan Amasra-B sahası kömürlerinin büyük oranda termik santralde değerlendirilmesi ile enerji alanında ve Bağlık-İnağzı sahasındaki koklaşabilir özellikteki kömürlerin demir-çelik sektöründe değerlendirilerek demir-çelik sanayisinin ihtiyacının karşılanmasıyla ülkemizin dış kaynağa olan bağımlılığı azaltılmış olacaktır.

Soru 2:

Türkiye'nin 11,5 milyar tonluk kömür rezervinin ekonomik değerlendirilebilir santral potansiyelinin 17-18 bin megavat olduğu fakat ilk aşamada 7 bin megavatla süreci başlatacağınızı basından öğreniyoruz. Bu sürecin hangi bölgelerde öncelikle başlatılması planlanmıştır?

Cevap 2:

Yerli kömür kaynaklarımızın elektrik üretim kompozisyonuna dahil edilmesi son derece büyük önem taşımaktadır. Yapılan çalışmalar ile ülkemiz linyit rezervi %50'ye yakın artırılarak 2011 yılı sonu itibarıyla 11,7 milyar tona çıkarılmıştır. Bu rezervin yaklaşık 4,8 milyar tonluk bölümü Afşin-Elbistan havzasında bulunmaktadır.

**BARTIN MİLLETVEKİLİ SAYIN M. RIZA YALÇINKAYA’NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/4339)**

Bu havzada mevcut olan Afşin-Elbistan A ve Afşin-Elbistan B santrallerinin yanı sıra C, D, E ve F santrallerinin de planlaması yapılmıştır. Bu santral projeleri üzerinde EÜAŞ Genel Müdürlüğü çalışmalarını sürdürmekte ve belirlenecek program dahilinde ihale edilmesi değerlendirilmektedir.

3-"Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolü "ne katılmamız; Dışişleri Bakanlığının 07.05.2009 tarihli ve HUMS/408 sayılı yazısı üzerine 31.05.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre Bakanlar Kurulunca 07.05.2009 tarihinde kararlaştırılmıştır. Bu protokol gereği Türkiye karbondioksit eşdeğeri sera gazlarının salım sınıflandırma ve azaltım taahhütlerini yerine getirirken sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek amacıyla; ulusal koşullarına uygun olarak, protokolde belirtilen politika ve önlemleri uygulayacak ve/veya daha da geliştirecektir. Protokolde belirtilen önlemlerden en önemlisi ise; yeni ve yenilenebilir enerji türleri, karbondioksiti gideren teknolojiler ile çevre dostu ileri ve yenilikçi teknolojilerin araştırılmaları, teşvik edilmeleri, geliştirilmeleri ve kullanımlarının arttırılmasıdır. Türkiye'nin imzalamış olduğu protokole uyarak yenilenebilir teknolojilere daha fazla ağırlık vermesi gerekirken, hala bölge halkına zarar veren, doğal çevreyi yok eden, tarımsal alanları, meraları ve ormanları yok edecek olan termik santral yatırımlarında ısrarcı olunmasının nedenleri nedir?

Cevap 3:

Yukarıda açıklandığı üzere yerli kömür kaynaklarımızın elektrik üretim kompozisyonuna dahil edilmesi son derece büyük önem taşımaktadır. Serbest piyasada üreticiler lisanslarını Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)dan almakta olup çevresel her türlü değerlendirme bu aşamada yapılmaktadır. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliğinin Geçici 36 ncı maddesinin birinci fıkrası; "Üretim faaliyetinde bulunmak üzere bu maddenin yürürlük tarihinden önce lisans alan ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında alınması gereken karar için ilgili kuruma başvurmamış tüzel kişilerin, bu maddenin yürürlük tarihini izleyen altmış gün içerisinde Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında alınması gereken karar için ilgili kuruma başvurmaları zorunludur." şeklinde düzenlenmiştir. Çevre mevzuatı gereğini yerine getirmeyen ve emisyon sınırlarına uymayan santrallerin yapılması ve işletilmesine izin verilmemektedir. Dolayısıyla, gelişmiş ülkeler de dahil olmak üzere fosil kaynaklardan üretim yapan tesisler kurulmakta ve çevreye zarar vermeden işletilmektedir.

Kömür kullanımına ilişkin olarak, son yıllardaki araştırma geliştirme çalışmaları ile çok düşük ya da sıfır emisyonu kabul edilebilir maliyetlerde sağlama konusunda önemli mesafeler alınmıştır. Sürekli gelişmekte olan temiz kömür teknolojileri, kömürün çevresel performansını artırma bakımından bir dizi seçenek sunmaktadırlar. Söz konusu teknolojiler vasıtasıyla, emisyon ve atıkların azaltılması mümkün olmakta, kömürden elde edilen enerjinin verimliliği artmaktadır. Enerji üretiminde kömürün çevreye etkisini azaltmak amacıyla TKİ Genel Müdürlüğü; Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge), Ürün-Geliştirme (Ür-Ge), ve Proses-Geliştirme çalışmalarının belirlenip aktif hale getirilmesi için çeşitli ulusal ve uluslararası araştırma kurumları ve üniversiteler ile sürekli işbirliği halinde bulunmakta ve Dünya’da gelişen temiz kömür teknolojilerinden yararlanmak için bir dizi Ar-Ge faaliyetlerini ve projelerini yürütmektedir